

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
TOREK
29. NOV.
1988

Letnik XLIII.
Štev. 57 (2417)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
700 din

P. b. b.

Predsedstvo Lombardiji

V prisotnosti italijanskega predsednika Francesca Cossiga se je v soboto v Benetkah končalo štiridnevno jubilejno zasedanje predstavnikov Delovne skupnosti Alpe Jadran. Koroška je ob tej priliki predala predsedstvo za prihodnji dve leti Lombardiji. Ob vstopu skupnosti v drugo desetletje sodeluje 14 polnopravnih članic ter dve aktivni opazovalki iz skupaj petih evropskih držav. Dogovorili so se, da bodo skupaj uresničevali program varovanja Jadranskega morja; skrbeli za razvoj cestnih povezav in okrepili gospodarsko in znanstveno sodelovanje. Koroška, Slovenija in Furlanija-Juljska krajina pa so predlagale zimske olimpijske igre 1988 ob tromeji Avstrija, Jugoslavija, Italija.

Ločevanje izpdkopava slovenščino

„Razvoj na področju dvojezičnega šolstva potrjuje vse tiste, ki se zavzeto borijo proti ločevanju. Dejstvo, da šolske oblasti ravna proti zakonskim določilom, potrjuje, da šolsko ločevanje vodi v izpodkopavanje slovenščine na južnokoroških šolah, dolgoročno pa v popolno ločevanje“, je ob primeru šmihelske ljudske šole (in podobnih primerih) izjavil tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm.

Sturm je ponovil, da ZSO podpira vsa prizadevanja staršev in učiteljev proti ločenemu pouku. „Samo na ta način bomo preprečili nadaljnje ločevanje in izrivanje slovenščine iz izobraževalnega sistema na južnem Koroškem.“

Tajnik ZSO je tudi opozoril, da ne smemo narediti iste napake kot leta 1958, ko smo prezgodaj prenehali s praktično kritiko tedaj na novo uvedenega šolskega sistema: „Ločevalni šolski model je političen model. Skupaj s strokovno javnostjo v Avstriji moramo nadaljevati s kritiko ločevanja. Samo tako bomo preprečili še hujše. Kajti kdor molči, odobrava.“

Na 2. strani lista objavljamo tudi poročilo s seje šolske komisije ter pogovor s Francem Kukovico o dunajski komisiji in didaktičnih delavnicah.



Predstavniki 14 polnopravnih članic Delovne skupnosti Alpe-Jadran ter dveh aktivnih opazovalk so v Benetkah na plenarnem zasedanju ter v različnih strokovnih komisijah ocenili delovanje skupnosti v zadnjem desetletju. Sklepali pa so tudi o smernicah za delovanje v prihodnosti.

slika: Slovenski vestnik

DS Alpe-Jadran: Sklic konference manjšin?

IZ BENETK POROČA IVAN LUKAN

Protestna akcija s transparentom „No apartheid in Carinzia“ („Ne apartheida na Koroškem“), ki so jo izvedli parlamentarci regionalnega parlamenta pokrajine Veneto ob začetku jubilejnega zasedanja Delovne skupnosti Alpe-Jadran pretekli teden v Benetkah, ter tiskovna konferenca tajnika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjana Sturma sta mo-

čno odjeknili ne samo v mednarodni javnosti, temveč tudi med udeleženci jubilejnega zasedanja ob 10-letnici ustanovitve DS Alpe-Jadran.

Prvi rezultat aktualizacije vprašanja manjšin je konkreten predlog predsednika vlade dežele Veneto dr. Carla Berninija, enega izmed podpisnikov ustanovitvenega dokumenta DS Alpe-Jadran, da se skliče konferenca manj-

šin Alpe-Jadran, saj so le-te „eden ključnih vzvodov drugačnih odnosov v Evropi prihodnosti“.

Bernini je s svojim konkretnim predlogom podprl izjavo slovenskega ministra za kulturo Vladimirja Kavčiča, ki je dejal, da je treba v razpravo o manjšinah obvezno vključiti tudi manjšine same: vladni predstavniki običajno zastopajo le stališča večine, ki pa niso obvezno objektivne. Na zaključni tiskovni konferenci sta k Ber-

ninijevemu predlogu zavzela stališče tudi predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj ter koroški deželni glavar dr. Peter Ambrozy. Šinigoj je na naše vprašanje odgovoril, da bo Slovenija pripravljeno študijo o položaju manjšin v DS Alpe-Jadran temeljito proučila in se potem odločila za način njene obravnave, koroški deželni glavar Ambrozy pa je za nadaljnje postopanje napovedal „proces oblikovanja mnenja v lastni deželi“.



Močan odmev v javnosti

Protestna akcija parlamentarcev dežele Veneto proti ločevanju ter izjava tajnika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjana Sturma (slika) na tiskovni konferenci v Benetkah sta imeli močan odmev v mednarodni javnosti. Aktualizacija manjšinskega vprašanja v okviru DS Alpe-Jadran je tudi že privedla do konkretnih predlogov.



Poleg italijanskega predsednika Cossiga sta se jubileja DS Alpe-Jadran udeležila tudi avstrijski in jugoslovanski zunanji minister Alois Mock (desno) in Budimir Lončar.

Kje
je
kika

?

KOMENTAR

ANDREJA
MOHARJALASTNI
NAGIB

Organizacija „Deutsches Kulturwerk europäischer Geistes“ poznamo že iz časa, ko je njena koroška podružnica hotela pred leti proslavljati „tisočletnico nemške Ostmark“, pa ji oblast tega ni dovolila, ker je bilo že samo vabilo spisano v neonacističnem duhu. Vendar organizacija ni bila prepovedana. Zato ni čuda, da jo najdemo tudi v knjigi o desnem ekstremizmu v Avstriji.

Toda opis in ugotovitve iz te knjige niso veljavne le za preteklost, temveč tudi za sedanjost. Vsaj po osebnih stikih še danes obstajajo tesne vezi med takimi organizacijami in strankami, ki jih je moralo celo notranje ministrstvo prepove-

dati. Kljub temu pa oblasti tem vedno včerajšnjim puščajo še vse preveč proste roke, razni kulturwerki imajo še vse preveč možnosti, da omalovažujejo grozote Hitlerjevega fašizma, ter opravljajo protiuslavno, protiavstrijsko propagando.

Če gre za oživiljanje nacizma, oblasti vse prevečkrat zapirajo oči in se zganejo šele na iniciativo posameznikov. Tako je tudi v najnovejšem primeru, ko so v celovški gostilni Müller prav ob prireditvi „Deutsches Kulturwerk europäischer Geistes“ izpod knjižnega pulta prodajali tudi knjigo vidnega predstavnika desnega ekstremizma, ki pa je prepovedana. Toda oblast tudi v tem primeru ni reagirala sama po sebi. Šele na reakcijo posameznikov, v Celovcu npr. Marjete Einspieler, ki je morala knjigo kupiti, da bi imela dokaz, in nato opraviti prijavo pri državni tožilstvu, je pristojno ministrstvo pismeno obljubilo, da bo primer raziskalo.

Upajmo!

Ministrstvo pa bi gotovo pridobilo na ugledu, če bi take primere obravnavalo iz lastnega nagiba.

Slovenski člani šolske komisije nimajo možnosti kontrole?

dr. TEODOR DOMEJ

Prejšnji torek se je v ministrstvu za pouk na Dunaju drugič sestala komisija, ki ima nalogo spremljati uveljavljanje novega manjšinskega šolskega zakona na Koroškem. Na dnevnem redu je bilo poročilo deželnega šolskega sveta. Okrajni šolski nadzornik Wiegele se je omejil na statistični prikaz, ki ga je zaključil z oceno, da začetek nove ureditve mnogo obeta in da vsi v dobrem vzdušju vestno opravljajo svoje delo. Poročilo je sledila razprava, ki je pokazala, da stvar ni tako preprosta. Slovenski člani komisije (Kukovica in Domej za ZSO, Vospernik

in Gallob za NSKS) so posebej opozorili na dejstvo, da šolske oblasti kršijo sedanji šolski zakon. Drugi učitelj namreč v številnih primerih prikrajša učence za dvojezični pouk, ker protizakonito prevzema ure dvojezičnih učiteljev. Kritizirali so tudi objavo o jezikovnem znanju otrok, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, pritiske na številne dvojezične učitelje in načeli nekaj drugih problemov. Tekom razprave so člani komisije prejeli tudi informacijo, da je zaradi novega šolskega zakona dobilo zaposlitev 54 učiteljev, od tega 34 kot dodatni učitelji, in da se bodo že v prvem šolskem letu personalni in gradbeni stroški zvišali za

več kot 15 milijonov šilingov.

O tako imenovanih didaktičnih delavnicah je poročal Dieter Antoni. Ni mogel prikriti, da številni učitelji kritizirajo in odklanjajo dosednji način in vsebino dela v teh delavnicah. Slovenski člani so zagovarjali prostovoljnost udeležbe, zahtevali večjo strokovno usposobljenost znanstvenih spremljevalcev in menili, da sedanji način dela vnaprej ogroža zadovoljivo dodatno izobraževanje učiteljev.

Nasploh so se slovenski člani komisije z zastopnikom znanosti (Hödl in Larcher) zavzemali za dodatne raziskave, ki bi presegle skope številčne

analize. Ob tem je postalo očitno, da predvsem koroški zastopniki skušajo omejiti možnosti članov komisije, ki prihajajo iz slovenskih in univerzitetnih vrst, za učinkovito in znanstveno opazovanje nove šolske ureditve, kakor jo predvideva poslovnik šolske komisije.

Tako se že na samem začetku njenega dela kaže nevarnost, da komisija ne bo mogla izpolniti naloge, ki ji jo je poveril avstrijski parlament. Obstaja nevarnost, da bo iz nje nastal organ, ki bo pred demokratično in mednarodno javnostjo opravičeval nadaljnje krčenje pravic južnokoroških otrok do skupnega in dvojezičnega pouka.

Kukovica: „Pogoji neugodni“

Z ravnateljem Francem Kukovico, predsednikom Strokovnega združenja pedagoških delavcev in članom dunajske komisije, ki spremlja uvedbo novega šolskega zakona smo opravili kratek razgovor.

SV: Kaj mislite o delovanju komisije?

F. K.: Okoliščine in pogoji za delovanje slovenskih članov v komisiji so neugodni. Gre za neupoštevanje in kršenje jasnih določil poslovnika za delo komisije. Gre pa tudi za to, da svetujejo, zakrivajo in zamlčujejo protizakonitosti s strani deželnih šolskih oblasti, ki za starše in dvojezične učitelje na dvojezičnih šolah na Koroškem lahko postanejo usodne. Ovir se tudi izdelava poročila o situaciji na dvojezičnih ljudskih šolah iz vidika koroških Slovencev, seje komisije pa so vodene očitno zgolj po političnih smernicah. Prizadela nas je pa tudi povečanje števila članov komisije (koroški politiki), kar so vpeljali

brez predhodnega posveta s slovenskimi organizacijama. S tem so delo komisije politizirali.

SV: Kako ocenjujete uvedbo didaktičnih delavnic na Koroškem?

F. K.: Od vsega začetka so v centru za šolske poizkuse načrtovali te delavnice brez resničnega sodelovanja Slovencev. Tako je seveda onemogočena tudi demokratična izbira znanstvenega svetovalca. Slovenski jezik je zapostavljen že na vabilih, predlogov angažiranih dvojezičnih učiteljev pa ne upoštevajo. Tako na Koroškem zamujajo priložnost vzpostaviti zaupanje dvojezičnih učiteljev, medtem ko so predlogi in protesti dvojezičnih učiteljev, ki so prodrli do Dunaja,

privedli do nekje za nas pozitivne spremembe miselnosti odgovornih na Koroškem. Učiteljem svetujem sodelovanje le ob upoštevanju pedagoško-didaktičnih potreb v dvojezičnih razredih.

SV: Kaj pa Vas pri vseh teh zadevah najbolj moti?

F. K.: Mislim sem, da manjšinski šolski oddelek skrbi in pomaga ohraniti in razviti kvaliteten dvojezičen pouk v dvojezičnih razredih. Sedaj pa opažam, da vodja oddelka ločevanje celo zagovarja. Posebej pa me je prizadelo, ko je na vprašanje dr. Vospernika, ali je vsem k dvojezičnemu pouku prijavljenim učencem v smislu manjšinskega šolskega zakona vedno zagotovljen tudi dvojezični pouk, vodja oddelka Franc Wiegele odgovoril: „Da, razen v primeru bolezni učitelja“. Sprašujem se, če se zaveda, da vsi vemo, da je tak odgovor čista neresnica.

Protest učiteljev

Sindikat javnih delavcev, sekcija za učitelje na obveznih šolah in pristojno ministrstvo se pogajata o novem ovrednotenju ljudskošolskih učiteljev, ki sledi iz spremenjene izobraževalne dobe.

V dosedanjem domenu je zabeleženo, da bodo vključeni v novo shemo zaslužkov tisti ljudskošolski učitelji, ki imajo kvalifikacijo za živi tuji jezik (angleščino) in za predšolsko vzgojo. Strokovno združenje pedagoških delavcev je v pismu ministru Löschnaku protestiralo, ker niso upoštevali kvalifikacije za pouk iz slovenskega jezika. Zahtevajo, da to nadoknadijo.

Sprejem za dan republike

Ob jugoslovanskem dnevu republike, 29. novembru, je generalni konzul SFRJ v Celovcu v prostorih konzulata na Radetzkystrasse prejšnji torek priredil tradicionalni slavnostni sprejem.

Generalni konzul Borut Miklavčič in soproga sta ob tej priložnosti lahko pozdravila številne ugledne goste, med njimi predsednika koroškega deželnega zbora Schantla, namestnika deželnega glavarja Galloba, udeležili pa so tudi predstavniki obeh slovenskih političnih in kulturnih organizacij ZSO in NSKS ter SPZ in KKZ kot tudi predstavniki gospodarstva.





Glavni urednik Slovenskega vestnika Ivan Lukan in predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser sta več kot tri ure v odprti diskusiji odgovarjala na vsa vprašanja udeležencev prvega „Vestnikovega večera“ v Borovljah.

Vestnikovi večeri kot novi forum za izmenjavo mnenj o aktualnih temah

Uredništvo Slovenskega vestnika je z uvedbo Vestnikovih večerov – prvi je bil pretekli teden v občini Borovlje – omogočilo novo obliko za izmenjavo mnenj in stališč tako glede poročanja kot tudi političnega dogajanja v vrstah slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Večer je vsekakor uspel, nakazal pa je tudi nujno potrebo po močnejšem povezovanju med centralo in podeželjem tako preko časopisa kot tudi z drugimi oblikami.

Glavni urednik Ivan Lukan je udeležence uvodoma seznanil z novim uredniškim konceptom in ob tem poudaril, da je Slovenski vestnik v prvi vrsti glasilo, ki deluje po časopisnih zakonitostih, po drugi strani pa je seveda tudi glasilo ZSO. Treba pa se je tudi zavedati, da je časopis ustanova, ki jo je treba voditi tudi po komercialnih zakonitostih.

Glavna naloga Slovenskega vestnika pa je brez dvoma, da bralkam in bralcem posreduje poročila o v manjšinskopolitičnih, kulturno-prosvetnih in drugih dejavnostih, da sproža impulze, da ustvarja možnost za diskusijo, da se s svojo sporočilnostjo vključuje v prizadevanja za uresničevanje teženj slovenske narodnostne skupnosti na

Koroškem in v tem smislu tudi pripomore k pozitivni identifikaciji njenih pripadnikov. Z vpeljavo strani v nemškem jeziku pa se je list dodatno odprl nemško govoreči demokratični javnosti.

V diskusiji so udeleženci večera pozdravili nov koncept ter dvakratno tedensko izhajanje lista, saj smo Slovenci s tem pridobili list, ki lahko bolj aktualno in poglobljeno obravnava pereča vprašanja. Pozitivno so ocenili tudi odprtost lista, kar se izraža predvsem z novo serijo občinskih portretov in redno stran za nemško boroče sodeželane. Bilo pa je slišati tudi nekaj dobronamerne kritike, ki se je nanašala na oblikovanje lista, na preglednost člankov, pomanjkljivosti pri

nekaterih poročanjih itd. Nekateri diskutanti pa so predlagali tudi večji obseg drobnih, vendar zanimivih lokalnih novic s podeželja.

Na aktualna politična vprašanja je udeležencem Vestnikovega večera odgovoril predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dipl. inž. Feliks Wieser. Osrednje teme politične diskusije so bile: za 12. marec 1989 napovedane deželno-zborske volitve, razhajanje stališč ZSO in NSKS, pri čemer so udeleženci soglasno zahtevali čimprejšen sestanek vodstev obeh osrednjih organizacij in enotnost pri nastopanju, ter ostra kritika na račun poslanca Zelene-alternative. Nadalje so diskutirali o enostransko ustanovljeni Slovenski gospodarski zvezi, o zahtevi po boljšem sprejemu oddaj ljubljanske televizije na dvojezičnem ozemlju, o sosvetu ter o realizaciji štirih točk memoranduma.

Na večeru je instrumentalno nastopil Trio Drava in navdušil udeležence.



Udeleženci večera so diskusiji sledili z zanimanjem in se tudi aktivno vključevali v razpravo o časopisnih in političnih temah.

sliki: Vinko Wieser



OBZORNIK

Punt malih republik proti Kremlju

OD NAŠEGA DOPISNIKA ANTONA RUPNIKA

MOSKVA. Danes se bo v Kremlju menda zadnjič sestal vrhovni sovjet Sovjetske zveze v dosedanjem dvodomnem sestavu, da bi odobril osnutek ustavnih sprememb, ki so od oktobra v javni razpravi. Partijski voditelj Mihail Gorbačov je na junijski vsezvezni konferenci KP SZ presenetil večino delegatov, ko je napovedal uvedbo dvostopenjskega parlamenta: na vrhu piramide naj bi odslej bil velikanski kongres ljudskih poslancev (deputatov), ki bi poleg dosedanjih 1500 (po 750 v zboru zveze in v zboru narodnosti) dobil še zbor družbenih organizacij s 750 poslanci. Ta superparlament naj bi iz svojih vrst izvolil vrhovni sovjet kot stalni in operativni zakonodajni organ.

Hkrati bo Sovjetska zveza dobila predsednika, ki se bo formalno imenoval predsednik vrhovnega sovjeta, ki pa bo po predloženih osnutkih dobil takšna pooblastila kot jih imajo v parlamentarno-predsedniških demokracijah na zahodu (ZDA, Francija) državni poglavarji. Tudi to bo seveda Mihail Gorbačov, saj že sedaj zaseda položaj predsednika prezidija vrhovnega sovjeta.

Skoraj vse, kar ponuja osnutek ustavnih sprememb, je sporno. O vsem izredno zavzeto razpravljajo v sovjetskem tisku. Presemetljivo odkrito izražajo dvome o smotnosti dvostopenjskega, torej spet posrednega zakonodajnega odločanja, pa o neenakosti volilcev, kajti po teritorialnem načelu bodo vsi imeli le po en glas, kot člani družbenih (političnih) organizacij pa bodo imeli nekateri še po več glasov. Torej: nekateri bodo vendarle „bolj enaki“...

Čisto na nepričakanem koncu pa je javna razprava povzročila pravcati požar. Ker v opisu pristojnosti „superparlamenta“ in drugih

zveznih organov osnutek sprememb zvezne ustave sploh ne upošteva sicer sprejete politične usmeritve za decentralizacijo oblasti (v resolucijah partijske konference), so v treh pribaltskih republikah (Estoniji, Latviji in Litvi), pa tudi v zakavkaski Gruziji in Armeniji v ponujenih rešitvah zaslutili zlovesčo grožnjo po še večji centralizaciji.

Upor proti takšnim naklepom se je najprej vnel v Tallinu. Estonci so šli v skrajnost in v svojem vrhovnem sovjetu (parlamentu) spremenili republiško ustavo tako, da zdaj zahtevajo registracijo zveznih predpisov oziroma si jemljejo, zadržujejo pravico, da ne bodo sploh ali ne v celoti izvrševali tistih zveznih zakonov in drugih predpisov, ki bi življenjsko prizadeli interese njihove republike. Tallin je razglasil svojo suverenost: vsa zemlja in vsa naravna bogastva postajajo last republike, kmetom pa naj bi oddajali zemljo v trajno zasebno last.

Vse to je rokavica za Kremelj. Čeprav ne tako energično kot Estonci, pa so se vendarle uprli grožnjam po centralizaciji oblasti tudi v Rigi in Vilniusu.

Elita gruzinskih kulturnikov je poslala Gorbačovu odprto pismo z zahtevo, da sploh prekine razpravo o takšnih osnutkih ustavnih sprememb, češ da so v nasprotju s sklepi partijske konference, kršijo načelo suverenosti zveznih republik, grozijo z uvedbo vojne ali izrednega stanja v posameznih območjih mimo soglasja ali zaprosila oblasti te republike.

Vsa sovjetska politična javnost z veliko nestrpnostjo pričakuje torkovo zasedanje vrhovnega sovjeta, na katerem se bodo po vsej verjetnosti – prvič po Lenini smrti – spet vnele načelne politične debate o tem, kako naj bo zgrajena sovjetska država.

Odstop...

DUNAJ. Po odstopu Frede Meissner-Blau in dr. Geyerja je v nedeljo odstopil še tretji vidni parlamentarec avstrijske Zelene alternative Herbert Fux (slika desno). Izjavil je, „da nima več kaj iskati v gibanju, v katerem vlada sovraštvo.“ Poslovodja kluba Zelene alternative pa je napovedal, da bo Fuxa verjetno nasledila Harringova s Koroške.



Prof. Anton Trstenjak nagrajen!

BEOGRAD. Med 515 predlaganimi je letošnja nagrada AVNOJ prejelo deset posameznikov in šest kolektivov. Med nagrajenci so tudi predstavniki iz Slovenije: prof. dr. Anton Trstenjak s področja psihologije, delovna organizacija Smelt (inženiring) in Slovenska filharmonija. Čestita tudi Slovenski vestnik.



Vodjem Volkstanzgruppe Rosegg Petrom Ginzlom (desno)

Bilo srečanje s sosedom

ni v izvorniku in v nemških
odih.
pred je tekel dinamično,
zastojev in ob zelo pozor-
spremljanju občinstva. V
je nastopil moški pevski
SPD „Bilka“ iz Bilčovsa



Oraže

pod vodstvom mag. Mirka Lau-
seggerja, ki je spored zaključil z
znamenito in vedno aktualno
Prešernovo Zdravico. Izme-
njave so nastopile skupine – Pla-
zniška dekleta, Volkstanz-
gruppe Rosegg in ansambel
Lipusch. Tu je treba poudariti,
da je rožeška plesna skupina, ki
prihaja iz vrst nemško govorečih
tako pokazala pripravljenost za
sodelovanje z društvom „Peter
Markovič“, za kar je bila s strani
občinstva deležna posebnega
aplavza. Navdušili pa so tudi
pevci in pevke kot tudi ansam-
bel Lipusch; obiskovalci pa so
pozorno prisluhnili tudi Koko-
tovim pesmim.

Spodbudno je, da je organiza-
torjem uspelo dobiti prostor za
prireditev v samem Rožeku, kar
je treba šteti kot korak k bolj-
šemu sožitju. Sodelujoče sku-
pine so v program vključile tudi
pesmi sosednjega naroda in s
tem pokazale, kako si koroški
Slovenci predstavljamo enako-
pravno prepletanje kultur.

Šentjanški tamburaši

Tak je naslov prve kasete
mladih šentjanških tambura-
šov, ki stopajo v javnost s
posnetki popularnih skladb
za tamburaški sestav.
Posnetke je z ansamblom,
katerega člani so stari od 12
do 25 let, ob mentorstvu Han-
zija Gabriela naštudirala
Ivana Weiss, ki kot vodja
nadaljuje (od leta 1906) dol-
goletno tradicijo tamburašev
v Šentjanžu v Rožu. Zdaj je to
že sedma generacija.

Gre za izredno kvalitetne
posnetke. Večino so jih mladi
tamburaši naštudirali na red-
nih letnih seminarjih na mor-
ju. Kdor pozna skladbe kot
sta Savski valovi ali Terezijski
valček bo z veseljem segel po
kaseti, ki jo po ceni 100 šil.
prodajajo člani šentjanških
tamburašev. Z nakupom
kasete bomo podprli delo
mladih tamburašev v Šentjan-
žu. Kasete pa je tudi zelo pri-
merno darilo posebno zdaj za
praznične dni.

Mladim tamburašem česti-
tamo k tako zavzetemu delu
in jim želimo, da bi kaseto
čimprej razprodali.

Mladinska igra v Slov. Plajberku

V nedeljo, 4. decembra
1988 ob 15. uri bo pri Seraj-
niku v Slovenjem Plajberku
gostovala igralska skupina
Mladinskega doma SSD iz
Celovca in uprizorila igro

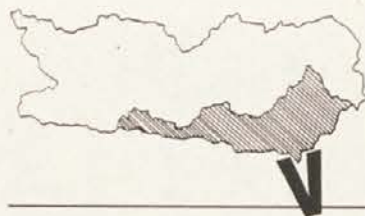
ATOMSKE BOMBE NI VEČ

Na predstavo vabi mladina
iz Slovenjega Plajberka, ki
pričakuje tudi vašo udeležbo!

Nim kontrastom

ratno, namreč da o malih stvareh
vori z intenzivno barvo in poudar-
mo črto. Njena razstava obravnava
eč tem, zato je čestokrat tudi umir-
na in mestoma celo skopa v izrazu.
obeh razstavah pa gre za razstavi
eh sicer zelo različnih umetnikov,
pa sta oba na dovršeni ravni. Zato
biteljem toplo priporočamo, da si
zstavi ogledajo.

Na otvoritvi obeh razstav je bil
avzoč vodja kulturnega oddelka pri
želni vladi dr. Baumann; razstavo
eroline v Rožeku pa je odprl župan
chelsberger.



ZRCALU

Ocena dela in nadaljnji načrti

LOČE. – Odbor SPD
„Jepa-Baško jezero“ je kri-
tično ocenil kulturno delo-
vanje v tem letu. Iz poročil
je bilo razvidno, da je boj za
dvojezično šolstvo precej
ohromil tudi kulturno delo-
vanje društva. Le tamburaši
so z marljivim delom in šte-
vilnimi nastopi popestrili
kulturno delo. Društvo je
izvedlo manj prireditev kot
običajno. Posamezne prire-
ditve so bile deloma tudi
slabo obiskane. Izmed
gostovanj pa sta bili višek
nastop folklorne skupine
Kolo slavuj z Gradišanske
in gledališka predstava
Brechtove „Opere za tri
groše“.

Na tej podlagi so odbor-
niki izdelali načrt za prihod-
nje leto. Tako bo sredi
decembra „Srečanje v
adventu“, kjer se bo prvič
predstavil tudi mladi deset-
članski tamburaški ansam-
bel pod vodstvom Terezijske
Gallob. Ti mladi, nadarjeni
glasbeniki naj bi se vključili
v obstoječi ansambel, ki tre-
nutno vadi za izdajo druge
kasete. Z božičnim spore-
dom pa bodo tamburaši

nastopili po raznih cerkvah
(m. dr. v stolnici v Beljaku).
Športna sekcija pripravlja za
7. 1. 89 nočni tek na stezi v
Ratenčah, ki bo razsvetljena
z baklami. V Ledincih pa bo
na pustno nedeljo ples za
društvenike. V zimskem
času bo treba izvesti tudi
občni zbor društva.

VABILO

na redni občni zbor Posojilnice-
Bank Železna Kapla, r. z. z o.
j., ki bo v četrtek, dne 1. decem-
bra 1988, s pričetkom ob 19. uri
v hotelu Obir v Železni Kapli.

Dnevni red:

1. Otvoritev, pozdrav in ugotovitev sklepčnosti
2. Imenovanje zapisnikarja in izvolitev dveh overovalcev
3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
4. Poročilo upravnega odbora
5. Poročilo nadzornega odbora
6. Čitanje zadnjih revizijskih poročil
7. Pregled in potrditev računskega zaključka za leto 1987
8. Sklepanje o uporabi letnega dobička ali kritju letne izgube
9. Podelitev razrešnice upravnemu in nadzornemu odboru
10. Volitev upravnega odbora
11. Volitev nadzornega odbora
12. Razno

Upravni odbor

Avstrijsko-jugoslovansko društvo v duhu sožitja med državama

Avstrijsko-jugoslovansko
društvo si z neposrednimi
srečevanjem ljudi obeh
držav prizadeva za dobre
sosedske odnose med Avs-
trijo in Jugoslavijo. Kot je
na občnem zboru poročal
tajnik Werner M. Pressl, je
društvo v minuli dobi orga-
niziralo enajst razstav na
Koroškem in v Jugoslaviji,
priredilo vrsto kulturnih
večerov z nastopi znanih
jugoslovanskih skupin, člani
pa so imeli tudi priložnost za
ekskurzije s kulturnim pro-
gramom. S svojim poročilom
se je tajnik Pressl, ki je
aktivno sodeloval v Avstrijsko-
jugoslovanskem društvu
osemnajst let, poslovil.
Na njegovo mesto je bila
soglasno izvoljena Maria
Luise Wresar, predsednik
pa je še nadalje ostal inž.
Willi Sereinigg, ki je ob tej

priložnosti podelil Herbertu
Guttenbrunnerju priznanje
društva za vsa prizadevanja,
posebej še v zvezi z organi-
zacijo potovanj s starim par-
nim vlakom. V imenu gene-
ralnega konzulata SRFJ v
Celovcu je društvu izrekel
zahvalo konzul Ivan Jecel.
V kulturnem sporedu je
nastopil Vokalni ansambel
SPD „Danica“ pod vod-
stvom Stanka Polzerja.

Po občnem zboru je o
Jugoslaviji v času konsolida-
cije spregovoril glavni ured-
nik „naših razgledov“
Slavko Fras.

Poudaril je, da je ideja
demokratskega socializma,
ki združuje narode Jugosla-
vije, edina skupna plat-
forma za uresničitev modela
enakopravnosti in enotnosti
v različnosti.

Miha Pasterk



Herbert Guttenbrunner (levo) je prejel priznanje od pred-
sednika Sereinigga. V ozadju Werner M. Pressl (desno).

LESERBRIEF

„Kärntner
Tischrunde
und KHD“

Laut Pressemitteilungen, betreffend die Einrichtung einer Gesprächsrunde, stellt der Verein „Heimatsdienst“ wieder einmal kühn fest, – was bis jetzt die Mehrheit der Kärntner weder verlangt, noch irgendwo bestätigt hat, – nämlich ihre Vertretung durch einen KHD und der diesem angeschlossenen Gruppierungen, womit die Selbstnennung dieser Kreise, „Vertreter der Mehrheitsbevölkerung“ zu sein, entschieden zurückgewiesen werden muß!

Es dürfte nur in diesem Land Einmaligkeit besitzen, daß irgendwelche gewöhnliche Vereine hergehen und einfach das für ihre Interessen (nicht jene der Bevölkerung) beanspruchen, was den politischen Parteien und denen in diesen vertretenen, gewählten Abgeordneten zusteht, – das Volksvertretungsrecht auf der Grundlage ordentlicher Wahlgänge.

Daher dürfte es weiters, nur in diesem Land, Einmaligkeit besitzen, daß die dafür bestimmten Volksvertreter bzw. Parteien, nicht wagen (oder ist es bloß blanke Opportunismus?) den KHD – „Volksvertretern“ aus eigenen Gnaden diesbezüglich Widerspruch entgegenzusetzen! Man duldet also ganz bewußt, daß ein Verein, von vielen (es könnte somit ansich auch ein „Kegel- oder Schrebergartenverein“ usw. ebenso gut sein) sich öffentlich und das wiederholt, seit vielen Jahren, als „Vertreter der Mehrheitsbevölkerung“ (?) behauptet!

Es sei somit das Ersuchen an die Kärntner Landtagsparteien gerichtet, wenn irgendwie möglich noch vor den Landtagswahlen, dazu einmal deutlich Stellung zu beziehen und den KHD endlich aufzufordern, die Vertretung jenen zu überlassen, die dazu vom Volk bestimmt, somit dazu berechtigt sind, – oder aber seine „Vertretungsgelüste“, auf die eine deutliche Mehrheit der Kärntner nicht neugierig sein dürfte, ehestmöglich durch Kandidatur bei Wahlen, vom Volk bestätigen, also legitimieren zu lassen!

Oder wie wäre es, wenn sich unsere Damen und Herren Volksvertreter „überlegten“ und einfach zu Gunsten eine KHD-Einheitspartei „zurückträten“. Es ist jedenfalls, schon sehr lange, ein höchst lächerlicher Zustand, daß ein Verein, der für Kärnten völlig unwichtig ist, die Parteien in den Schatten stellt! Wozu geht dann der Bürger, in diesem Land eigentlich noch zu Wahlen!

Herbert Gutfenbrunner,
Köttmanskopf

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIK

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Alpen-Adria: Kongreß der Minderheiten?

Die Jubiläumstagung „10 Jahre Arbeitsgemeinschaft Alpen-Adria“ am vergangenen Wochenende in der Lagunenstadt Venedig machte es deutlich: die Lage der sprachlichen und ethnischen Minderheiten im Rahmen dieser Arbeitsgemeinschaft, welcher bereits 14 Länder aus den fünf Staaten Italien, Jugoslawien, Österreich, Ungarn und der BRD angehören, stellt einen echten Prüfstein für die nunmehr ins zweite Jahrzehnt eintretende Arbeitsgemeinschaft dar.

Über Initiative der Präsidenten der Regierung von Veneto, Dr. Carlo Bernini und des Kulturministers der Republik Slowenien, Vladimir Kavčič, wurde angesichts der bisher zweifellos unterschätzten Rolle der Minderheiten innerhalb der Arbeitsgemeinschaft eine „Konferenz der Minderheiten des Alpen-Adria-Raumes“ vorgeschlagen. Bernini und Kavčič unterstrichen die Notwendigkeit einer derartigen Konferenz damit, daß gerade die Minderheiten es seien, diesen eine Schlüsselrolle in der Entwicklung und des Ausbaues der Beziehungen eines „Europa der Zukunft“ zukomme.

Unter dem Eindruck der Protestaktion von Parlamentariern der Region Veneto gegen die Trennung von Schülern nach sprachlichen Kriterien an den Südkärntner Volksschulen – der „Slovenski vestnik“ berichtete in seiner Freitag-Ausgabe bereits ausführlich darüber – bildete die Frage der Minderheiten auch einen der Schwerpunkte der Arbeit des Arbeiterkreises für Kultur.

So erklärte Sloweniens Kulturminister Vladimir Kavčič, daß alles, was zum Thema Minderheit gesagt wurde, nicht mit der Zustimmung aller rechnen könne, wobei er offensichtlich auf die Äußerungen des stellver-

tretenden Landesamtsdirektors, Dr. Unkart, der das Trennungsmodell verteidigte, anspielte.

Kavčič betonte, daß in die Diskussion über Minderheitenfragen die betroffenen Minderheiten aktiv einzubinden seien, „da in den Bereichen der einzelnen Regierungen gewöhnlich der Standpunkt der Mehrheit zum Ausdruck komme, der jedoch nicht bindend objektiv sein muß.“ Kavčič erhielt in diesem Zusammenhang die Zustimmung Berninis und anderer führender Vertreter aus den Ländern der ARGE Alpen-Adria, so daß man der Einberufung der „Konferenz einen Schritt nähergekommen ist“.

In der Abschluß-Pressekonferenz am Samstag nah-

men sowohl der Regierungschef der Republik Slowenien Dušan Šinigoj, wie auch Kärntens Landeshauptmann Dr. Peter Ambrozy zum Vorschlag Minderheitenkongreß Stellung. Šinigoj erklärte, daß man nach Prüfung des Berichtes über die Minderheiten im Alpen-Adria-Raum über die Art der nunmehr vorliegenden Studie beraten werde, Ambrozy sprach von der „Einleitung eines Meinungsbildungsprozesses über das weitere Vorgehen hinsichtlich der Beurteilung des Berninivorschlages aus Kärntner Sicht.“

Bemerkenswert zu diesem Thema war die Aussage des italienischen Außenministers Giulio Andreotti. In Anwesenheit des italienischen Staatspräsidenten Francesco Cossiga forderte Andreotti von den verantwortlichen Politikern der Mitgliedsländer der Arbeitsgemeinschaft Alpen-Adria verstärkte Bemühungen, um die Assimilierung der in diesem Raum lebenden Minderheiten zu verhindern.

Alpen-Adria-Länder für
Winterolympiade 1998!

Der Landeshauptmann von Kärnten, Dr. Peter Ambrozy, der Präsident der autonomen Region Friaul-Julisch-Venetien, Adriano Biasutti, und der Regierungschef der Republik Slowenien, Dušan Šinigoj, unterbreiteten im Rahmen der Jubiläumstagung „10 Jahre Arbeitsgemeinschaft Alpen-Adria“ am vergangenen Wochenende in Venedig den gemeinsamen

Vorschlag, die Winterolympiade 1998 in den drei Regionen bzw. in Villach (Kärnten), Tarvisio (Friaul-Julisch-Venetien) und Kranjska gora (Slowenien) abzuhalten.

Der Vorschlag der drei Regierungschefs wird nunmehr an die entsprechenden Zentral- bzw. Bundesregierungen Österreichs, Italiens und Jugoslawiens, sowie den zuständigen Vertretern des Internationalen Olympischen Komitees unterbreitet, damit die bestehenden Schwierigkeiten und Bestimmungen, die diese Initiative bisher blockiert haben, aus dem Weg geräumt werden können. Der Vorschlag gründet auf der Feststellung, „daß wir uns einem Europa nähern und somit jede Initiative, die die Verbindung Ost-West fördert, an Bedeutung gewinnt“, heißt es in der Erklärung der drei Regierungschefs.



Kärntens Landeshauptmann Dr. Peter Ambrozy übergab in Venedig den Vorsitz an den Präsidenten der Lombardei Dr. Bruno Tabacchi (ganz rechts).

Foto: Edgar Schepul

ÖJG – Seit 34 Jahren für gute Nachbarschaft

Die Österreichisch-Jugoslawische Gesellschaft hat seit ihrer Gründung vor 34 Jahren einen großen Beitrag zu den gutnachbarschaftlichen Beziehungen geleistet. In diesem Geiste finden auch zahlreiche Veranstaltungen statt.

Wie der scheidende Landessekretär Werner M. Pressl bei der letzten Landeshauptversammlung in Klagenfurt/Celovec berichtete, organisierte die ÖJG in den vergangenen drei Jahren elf Ausstellungen, weiters fanden za-

hlreiche Veranstaltungen mit bekannten jugoslawischen Gruppen sowie viele kulturelle Exkursionen statt.

Pressl war 18 Jahre in der ÖJG aktiv, seine Nachfolgerin wurde Maria Luise Wresar. Ing. Willi Sereinigg wurde als Präsident wiedergewählt. Sereinigg überreichte an Herbert Gutfenbrunner das Ehrenzeichen der ÖJG für dessen beispielhaftes Engagement bei der Organisation der beliebten Dampflokfahrten. Die kulturelle Um-

rahmung der Versammlung gestaltete das Vokalensemble des slowenischen Kulturvereines „Danica“.

Zum Abschluß referierte Slavko Fras, Chefredakteur der Zeitung „Naši razgledi“ zum Thema „Jugoslawien in der Zeit der Konsolidierung“. In seinem Vortrag zeichnete Fras ein sehr realistische der derzeitigen Situation in Jugoslawien und zeigte auch Möglichkeiten zur Lösung der schwierigen Probleme auf.



Zdravko Schellander (levo) v

Tudi v Rož

Tudi Slovensko prosvetno društvo „Peter Markovič“ Rožek je sicer nekoliko pozneje izvedlo prireditev „Dobro večer, sosed – Guten Abend, Nachbar!“ To je bil vsekakor uspešna prireditev namenjena pozdravu slovenskega naroda. V imenu prireditelja je veliko število obiskovalcev, ki so do kraja napolnili dvorano gostilne na Muti, pozdravljal prof. Mirko Oraž. Med udeleženci so bili tudi rožeški župnik Franci Pischelsberger, občinski odbornik Ludwig Lesjak, predstavnik cerkve. Poseben pozdrav je veljal sodelujočim skupinam.

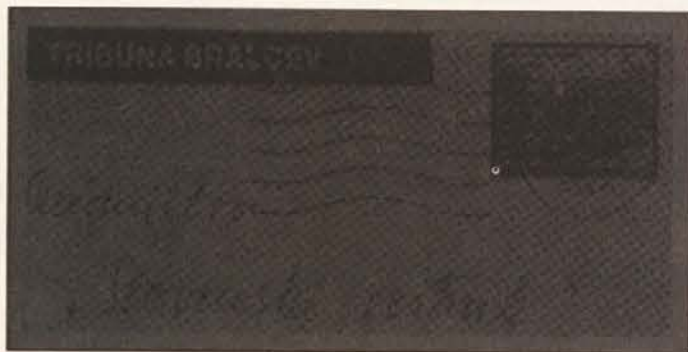
Mirko Oraž in Zdravko Schellander sta na posrečen, šaljiv način predstavila sodelujoče kulturne skupine s tem, da jih z „intervjuji“ pozvali, da sami povedo, kako razvijajo svoje delo. Dipl. inž. Franc Ktnig je občinstvu predstavil Andreja Kokota, ki je na prireditvi sodeloval z branjem svojih

Likovni razstava

Akademski slikar Rudi Benet, ko je razstavljal v italijanski Veroni, svoje nove stvaritve na ogled v kulturni tabernakli v Celovcu. Benet (njegov posnetek) je svoji razstavi dal naslov „krave + biki“. O umetnosti in njegovih delih je na kratko govoril Vinko Wieser. O tem kovem ciklu velja ugotoviti, da je značilnost, da izpoved omejene oz. posamezne detajle.

Če je za Benetika skopost, potem za Carolin (slika desno) razstavlja v Galeriji Rožek.





Prejšnji teden smo objavili poročilo našega sodelavca o diskusiji dunajskih klubašev z deželnim glavarjem Ambrozijem. Danes pa objavljamo pismo bralca, ki se ukvarja z istim predavanjem, in ki posreduje osebne vtise in razmišljanja.

Uredništvo

Nezadovoljstvo nad politiko..

V četrtek, 17. 11. je klub dunajskih študentov priredil diskusijski večer s koroškim deželnim glavarjem. Tema večera je bila manjšinska politika deželne vlade in koroške socialistične stranke. V nabito polnih prostorih se je po kratkem uvodnem govoru deželnega glavarja razvila zanimiva diskusija o manjšinski politiki v najširšem pomenu besede.

Iz številnih vprašanj in prispevkov klubašev je bilo razbrati nezadovoljstvo s razvojem in vsebino koroške politike. Ambrozij je govoril o liniji deželne vlade in socialistične stranke in iskal rešitev vseh problemov v pomiritev splošne klime in v prenehanju medsebojnega nezaupanja, kar je po njegovem izključno zgodovinsko pogojeno. Najvažnejše se mu zdi, da ohranimo treznost in skušamo probleme rešiti s pogajanjem. Socialistično stranko je orisal kot manjšini najbolj naklonjeno in to trditev podkrepil z argumentom, da o tem pričajo nešteta politična dejanja, pri katerih se je stranka marsikdaj tudi opekla. Rešitev vprašanja manjšinskega šolstva je po njegovem mnenju širok politični konsenz vseh prizadetih in izboljšanje pogojev v zadovoljstvo vsem. O tem naj bi pričala najnovejša statistika prijavljenih otrok k dvojezičnemu pouku. Rezultati pogajanj so pač najmanjši skupni imenovalec vseh političnih moči v deželi, saj si nihče ne more privoščiti političnih odločitev brez privolitve drugih strank. 7. člen ADP je po zakonu izpolnjen, vsebinsko pa ne, ker „drugače nam ne bi bilo treba sedeti tukaj“.

Manjšinsko politiko je treba izvzeti iz volilne propagande, ker prav lahko eskalira in s tem postane še bolj problematična in nevarna. Od Haiderja se ni

tako jasno distanciral kot Vranitzky, ker si pač politikov drugih strank ne more izbrati sam in je po ustavi obvezan, da z njimi sodeluje. V primeru izgube absolutne večine bi se za deželnega glavarja pustil voliti tudi od svobodnjakov. O vprašanju Tovarne celuloze Obir pravi, da je vse izrečeno in da čaka samo še na odločitev lastnikov. Njemu ne gre za Obir, temveč za delovna mesta. V primeru, da novega projekta ne bi izvedli, bi obljubljeni subvencije pač uporabil za druge možnosti podpiranja prizadetih. Vse manjšinske probleme bi najraje prepustil v obravnavo sosvetu, o katerem upa, da se bo kmalu konstituiral, po potrebi tudi brez predstavnikov ZSO. Njena mesta bi pač izpolnil narodni svet.

Govorili smo tudi o mnogih drugih vprašanjih, vendar se je Ambrozij izogibal detajlov in bi na vprašanja najraje odgovoril z načelnimi parolami. Potožil je, da pri vseh političnih ukrepih v zvezi z manjšino nikoli ni bilo pozitivnega odmeva s strani Slovencev. Iz tega sklepam, da smo pač sami vsega krivi?? Med poslušalci je bilo čutiti močno nezadovoljstvo nad argumentacijo deželnega glavarja, ki nam je skušal Koroško prikazati kot manjšini najbolj naklonjeno deželo.

Če povzamem diskusijo, se ne morem otresti suma, da se tudi v bodočnosti ne bo kaj spremenilo, pa čeprav nam politiki na takšnih večerih zatrjujejo, kako dobro nam želijo, v resnici pa vse besede odmevajo v prazno in vsakih par let nas bodo spet prikrajšali za kakšno pravico. Takšen je pač svet. Verjetno bomo še dolgo čakali na pozitivnejšo preusmeritev manjšinske politike. Da jo bomo le dočakali!!!!

Rudi Urban, Dunaj

Ob drugem delu Kreiskyjevih spominov:

„V toku politike“...

Inflacija spominske literature v Avstriji in Evropi sploh je postajala v zadnjih letih že razjezljiva; vsakdo, ki si je domišljal, da ima sodobnikom kaj povedati, je našel svojo založbo ter tako uničil tone papirja in bralcem kradel čas. Pravijo, da izjeme potrjujejo pravilo, in med take izjeme nedvoumno sodijo Kreiskyjevi spomini, katerih drugi del so nedavno izšli v skupni izdaji založb Siedler/Kremayr & Scheriau z naslovom „V toku politike“ („Im Strom der Politik“).

Medtem ko se je v prvem delu svojih spominov „Med obdobji“ („Zwischen den Zeiten“) ukvarjal s svojimi začetki na avstrijskem političnem odru v prvi republiki, s svojim delovanjem v ilegali v času avstrofašizma ter pozneje v švedskem pregnanstvu in jih zaključil nekako s podpisom državne pogodbe leta 1955, se v drugem delu posveča v bistvu svojemu delovanju v času, ko je bil avstrijski zunanji minister ter opozicijski vodja avstrijskih socialistov do nastopa socialistične samovlade pod njegovim kanclerstvom.

Spomini iz tega obdobja segajo od uradnih in neuradnih srečanj z ameriškim predsedniki Trumanom, Eisenhowerom, Kennedyjem, Nixonom preko Carterja do Reagana pa tja do mogotcev druge supersile Hruščova in Brežnjeva ter domala vseh važnih politikov zahodne Evrope, ki jih zelo duhovito in angažirano opisuje in karakterizira.

V posebnem poglavju opisuje svojega konjička v zunanji politiki: problem bližnjega in srednjega vzhoda ter s tem v zvezi palestinsko vprašanje (katerega razvoj prav v zadnjem času potrjuje njegovo daljnovidnost iz sedemdesetih let).

Bolj teoretsko je njegovo razglabljanje o vprašanju antisemitizma, rasnih teorij ter bodočnosti izraelske države; to je morda najšibkejša poglavje tega drugega zvezka, saj Kreisky poskuša v nejm razložiti svoj odnos do judovstva ter s tem v zvezi do svojega lastnega izvora. V večdesetstranskih razglabljanjih se odpoveduje cionizmu kot ideologiji judovstva, hkrati pa se prizadeva dokazovati mož-

nost in nujnost judovske asimilacije s strani tako imenovanega gostiteljskega naroda. To so vsekakor misli, o katerih je vredno razmišljati, ki pa nikakor ne zadoščajo in ne morejo veljati za dokončno spoznanje.

Nas Slovence zanima seveda Kreiskyjev pogled na koroško problematiko, ki ga orisuje zlasti v poglavju o Južni Tirolski (!). Tu prikaže nekaj podrobnosti, o katerih je slovensko zgodovinarje sicer že vedno domnevalo, ki pa jih še nismo slišali od avstrijskih politikov. Kreisky dobesedno citira „zlobne jezike, ki trdijo, da je bila socialdemokratom (v letih 1918 – 1920) ohranitev enotne Koroške boj pomembna kot pa ohranjanje enotnosti Tirolske, in da so bila za to odločilna politična razmišljanja. Pridobitev (nemške) južne Tirolske bi namreč zacementirala konservativizem v novi republiki, medtem ko je bila južna (slovenska) Koroška socialdemokratska trdnjava. Tako razmišljanje vsaj podtika takratnemu avstrijskemu zunanjemu ministru Ottu Bauerju, kateremu je v koroškem vprašanju uspelo na avstrijsko stran pridobiti Italijo – na račun avstrijske odpovedi Južne Tirolske (?) Tu prenehajo – značilno – Kreiskyjeva razmišljanja o tem pomembnem avstrijskem zgodovinskem poglavju. Sledijo pa še nekatere ironične, opolzke iskricke na račun Koroške in Korošcev, ki jih, ker menda tako radi kavsajo, imenuje vse v vsem „ein nicht unbedingt unsympathisches Völkchen“. Koroška duša, kaj hočeš več?

Avtorju pa se pripetijo tudi spodrsiljaji freudovske narave: ko npr. opisuje bivšega



Avtor knjige Bruno Kreisky

avstrijskega predsednika Franza Jonasa in ko hvali njegove lastnosti in sposobnosti, upravičeno ožigosa takratno ljudskostrankino propagando proti socialističnemu predsedniškemu kandidatu. Toda kako? Dobesedno piše: „Umso gräßlicher waren die persönlichen Verunglimpfungen, die aus den Reihen der Konservativen über ihn (Franz Jonas; F. Z.) und seine Frau verbreitet wurden.“ Strašna so bila obrekovanja, ki so jih zoper njega in njegovo ženo razširjali iz konservativnih vrst. „Kaj pa so konservativci tako hudega, strašnega razširjali o Jonasu in njegovi ženi? So se morda vtihotapili v spalnico ter razgallili perversnost njunega spolnega življenja? So razširjali, da je kandidat kdajkoli ukradel kak zlat pribor? Bralec je ob teh Kreiskyjevih besedah radoveden in v prihodnjem stavku izve za to strašno propagando konservativcev: „Zum Beispiel behaupteten die Propaganda, daß er zu Hause mit seiner Frau tschechisch spreche! Propaganda je npr. trdila, da doma s svojo ženo govori češko!“ se razburja Kreisky.

Vsekakor: spomini češko-judovskega velemeščanskega asimilanta ter fascinantnega socialdemokrata in državnika druge polovice našega stoletja so vredni branja.

dr. Franci Zwitter ml.

Kreisky, Bruno: Im Strom der Politik. Der Memoiren zweiter Teil. Berlin, Wien, Zürich 1988, 426 str.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 24. 11. 1988

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	11,80	12,40
za 1 angleški funt	£	21,60	22,80
za 100 franc. frankov	f	200,50	210,50
za 100 ital. lir	Lit	0,92	0,97
za 100 dinarjev	DIN	0,20	0,28
za 100 švic. frankov	sfr	828,00	848,00
za 100 holand. guldnov	Hfl	615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM	694,20	710,60



Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec



1 2 5 21 37 39 (6) 1X2 1X1 221 XX2
Joker: 390873 b.j., Stava: 3:1, 0:0, 1:4, 1:0 b.j.

RAZPIS

Društvo GLASBENA ŠOLA razpisuje mesto administratorja

Pogoji za zaposlitev:

- zaključena trgovsko-gospodarska izobrazba
- znanje obeh deželnih jezikov
- znanje strojepisja in knjigovodstva
- smisel za samostojno pisarniško delo in za organizacijo
- mobilnost (avto ali vsaj vozniško dovoljenje)
- osebna zavzetost za glasbeno izobraževanje naše mladine

Interesenti naj pošljejo prošnjo skupno s spričevalom in življenjepisom na naslov:

Društvo GLASBENA ŠOLA – Mikschallee 4 – 9020 Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straža 16.

Uredništvo in uprava:

9020 Celovec, Tarviser Straža 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, teleks 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednik: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje.

Zastopstvo za Jugoslavijo:

ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 300 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 18.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 1.500.000 dinarjev.

Z omejenim jamstvom

Avstrijske pa tudi druge duhove že deset let razburja „Erste Allgemeine Verunsicherung“, katere zarodki so bili skromnejši od današnjega ansambla. Najprej sta v bistvu nastopala samo dva člana, toda že takrat je bilo iz besedil, ki jih piše član in ustanovitelj EAV Thomas Spitzer, čutiti, da tej formaciji ne gre le za lepe balade in trde rockarske skladbe, temveč da jim je najvažnejša izpoved besedila.

Dejansko je v bistvu nena- vadno, da se v Avstriji v sam vrh hit-lestvice uvrsti glas- bena skupina, ki poleg šalji- vega nasmeška vsemu in vsa- kemu – tudi samemu sebi – posreduje tudi pikro kritiko ustaljene politike v Avstriji. Znani kritični popevkar Sigi Maron je ta podvig v pogo- voru z nama označil kot posledico dejstva, „da so glas- beni producenti pač opazili,

da je mogoče tudi z avstrij- skimi pevci in skupinami na- praviti denar.“

Tudi za to izpovedjo se skriva nekaj resnice, saj je skupina EAV narasla v pravo „podjetje“, katerega turneje zahtevajo mnogo finančnih sredstev. Ta pa skupina pre- jema deloma od založnika, ki izdaja njihove plošče, deloma pa tudi od privatnih firm. In določene odvisnosti od teh „podpiralcev“ so se ustrašili celo člani skupine, ki se po izjavah ustanovitelja Spit- zerja „zdaj borijo proti raz- prodaji vsebine in temeljnih načel svojega ustvarjanja.“

Priznati moramo in veseli nas, da skupina v tem tudi uspeva, in da tudi v novejših skladbah ne manjka pikrosti na račun oživiljanja nacizma v Avstriji, „pozabljenosti“ Kur- tija.... Pri svojih nastopih pa so člani skupine vedno v sta- nju, da izpovedo svoje mne- nje tudi v zvezi z najnovejšimi

pojavi v avstrijski in medna- rodni politiki (v Bekštanju so kritizirali tudi netoleranten odnos uradne politike do manjšin).

EAV nudi vsaki socialni plasti svoje. Povrhu tega pa zna svoje pesmi ob nastopih tako privlačno ponuditi, da jim je tudi za posebno ploščo ob 10-letnem jubileju zago- tavljen najmanj platinasta plošča. Nova plošča ima naslov „Kann denn Schwach- sinn Sünde sein?“ (Je lahko slaboumnost greh?) – zago- tovo si bo osvojila mnogo pri- stašev, pa tudi kritikov ji seveda ne bo manjkalo. Denimo bavarske politike, ki so prepovedali predvajanje pesmi „Burli“ proti jedrskim elektrarnam ali pa nekatere avstrijske politike, ki so se obregli ob pesem proti „Kurtiju“ in skoraj odpustili urednico ORF, ker je to pesem posredovala po radiu.

Mp. Ma



Pevac in klovn skupine EAV: Klaus Eberhartinger

Sliki: Mohar

Ponudba Slovenskega vestnika

Športni referat mestne občine Celovec v sodelovanju s športnimi društvi in bančnimi ustanovami tudi v novem letu nadaljuje s „kombiniranim mladinskim abonmajem 1989“. Ugodnost je namenjena mladostnikom do dopol- njenega 15. leta starosti, vajencem, študentom in vsem, ki služijo vojaški rok. Za samo 100 šilingov lahko obi- ščejo petnajst športnih in kulturnih prireditev, deloma brezplačno, deloma po znižani ceni. Z omenjenim blo- kom lahko brezplačno obišejo nekaj tekem v raznih športnih panogah, nadalje je možen enkratni brezplačni obisk javnih drsališč, nenazadnje pa imajo še brezplačno tekmo v minigolfu v Centru za prosti čas Europapark“.

Nadalje blok vsebuje tudi devet vpisov v dobro z raz- lično vrednostjo. S tem pa imetnik bloka med drugim lahko obiše hokejsko tekmo KAC, gre plavat v pokrito kopališče v Celovcu, obiše dve predstavi mestnega gle- dališča, kinopredstavo v kinocentru Wulfenia ali pa gre na sladoled k znanemu celovškemu sladoledarju. Glas- beno usmerjenim se obeta tudi obisk koncerta Glasbene mladine Avstrije.

Z blokom za 100 šilingov si lastnik lahko prihrani do 1000 šilingov, kolikor znaša vrednost vseh vstopnic. Naklada znaša 500 komadov, bloke pa lahko kupite pri športnem uradu in uradu za tujski promet pa tudi pri nekaterih bančnih ustanovah.

Mladince, ki berejo Slovenski vestnik, pa čaka posebno presenečenje: v uredništvu imamo namreč dva taka bloka, ki ju bomo brezplačno izročili tistima dvema, ki se bosta s tem člankom prva zglasila v našem uredni- štvu v Celovcu, Tarviserstraße 16. Torej pohitite, spleča se!



Pri nastopih EAV zaživi tudi oder: palme, tarzani in razne figure iz pene so paša tudi za oči.

Misli ob pesmih F. Hafnerja



Mladi slovenski pesnik Fabjan Hafner je pri Založbi Drava izdal svojo prvo zbirko „Indigo“, s katero posreduje svoje probleme mladostnika, še močnejše pa seveda svojo pozicijo v družbi. Na predstavitvi zbirke pa je o Fabjanu spregovorila Maja Haderlap, sama že uveljavljena mladinska avtorica. Del njene predstavitve objavljamo v spodbudo tudi vam, da se mogoče le poskusite v lite- rarnem ustvarjanju.

Kaj se v človeku dogaja, ko stopi v karnevalski svet zabavi- šča, zrcalnih kabinetov, vrtilja- kov in bleščečih izrodov neke človeške fantazije o igri, zaba- vi, o strahu, o krutosti, ki pa je vendarle samo igra? Verjetno je razburjen in verjetno le nekoliko v strahu, da se ne bi za določen čas popolnoma spoza- bil, razdal, a zdi se jasno, da se bo iz teh vrtincev vrnil spet čil in zdrav, neokrnjen v neki

vsakdan, kamorkoli že. In tako, se mi zdi, je stopil Fabjan Hafner v literaturo in pesni- štvu, spočetka igrivo in spo- gledljivo, potem pa je šlo kar naenkrat bridko zares in igra ga je potegnila vase. Njegova prva pesniška zbirka „Indigo“ je grajena v smislu tega spiralnega kroženja v center pesmi, ali bolje rečeno, v center hrepene- nja po resnični poeziji.

Zamenjave, zamenjave, bi

lahko rekli po Debeljakovo o prvem ciklu pesmi. So čutila, ki gredo v zamenjavo in je duša v glavi, ki se tam kar ne more sprostiti, pa bi se lahko, vse preveč je razpršeno bistvo in tisti neodkriti jaz, okoli kate- rega v strogem redu krožijo vprašanja. A slutnja, da je on sam morda celo več kot pesem, je že skorajda trditev. Tako se sestavljanje jaza, ki ga tukaj ne bom freudovsko interpretirala, nadaljuje. Kdo sem torej, drug, drugačen, isti, enak, sem odtis nečesa, nekoga, je to, kar pišem samo prepis, brisanje lastne pisave?

In kaj je indigo, papir za pre- pise in odtise, kopije, je modra barva, modrina, v kateri se stapljajo tišina, stalnosti, negibnost, saj je modra barva že od nekdaj fascinala umet- niki, ki so iskali v njej svoj

odtenek sinjene...

Vprašanja, ki jih postavlja Fabjan Hafner so vprašanja o avtentičnosti zapisa in sedaj seveda leži na jeziku, da gre pri tem za fenomen postmoder- ne, a če bi dala zbirki ta pečat duha časa, ji ne bi storila nič dobrega, obratno, pohodila bi njegove krhke pesmice. Bolje, da rečem, da v gledališču zno- traj platnic pesnik na novo upo- rablja poetske rekvizite moder- ne, da se zrcali v nekem imagi- narnem in lokalno zaznamova- nem, koroškem prostoru poe- zije in govori o svojem hrepe- nju po pesmi, po sebi.

V drugem delu zbirke pa je pesnikovo spoznanje v tem, da je njegova aktualna pozicija v literaturi in pesništvu samo rezime le-te. Pesmi so kratke in na videz slogovno preproste, jasne, obenem pa zrne.

Zimske igre ob tromeji?

**SLOVENSKI
VESTNIK**
ŠPORT

Če bi šlo po volji predsednikov vlad Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroške, bomo imeli leta 1988 ob tromeji zimske olimpijske igre.

ovirajo. Predlog smo sprejeli ob ugotovitvi, da se približujemo Evropi brez meja, s tem pa pridobiva na pomenu tudi vsaka iniciativa, ki podpira združevanje vzhoda in zapada.

Delovna skupnost Alpe-Jadran, ki je konec tedna zasedala v Benetkah, se je med drugim ukvarjala tudi z zanimivim športnim projektom, katerega naj bi izvedle deželi Furlanija-Juljska krajina Koroška in republika Slovenija. Gre za načrt skupnih zimskih olimpijskih iger leta 1988. Njihova skupna izjava:

„Koroški deželni glavar Peter Ambroz, predsednik avtonomne regije Furlanija-Juljska krajina Adriano Biasutti in predsednik IS SR Slo-

venije Dušan Šinigoj, ki se udeležujejo plenarnega zasedanja skupnosti Alpe-Jadran, predlagajo, da bi zimske olimpijske igre 1988 izvedli v teh treh regijah, oziroma v Beljaku (Koroška), Trbižu (Furlanija-Juljska krajina) in Kranjski gori (Slovenija).

Ta predlog bomo zdaj posredovali ustreznim zveznim vladam Avstrije, Italije in Jugoslavije ter pristojnim zastopnikom Mednarodnega olimpijskega komiteja. Tako bo mogoče odstraniti težave in predpise, ki to iniciativo še

S to izjavo je pravzaprav že stara zamisel končno dobila svojo prvo uradno obliko. Prezgodaj je še, da bi možnosti za izvedbo tega predloga lahko konkretno ocenjevali. Seveda je tudi v tem primeru potrebno, da se že od samega začetka dalje v razpravah uveljavi tudi enakopravnost vseh partnerjev. Da se ne bo zgodilo kot se je npr. ob svetovnem kolesarskem prvenstvu, ko se je Villach pojavil kvečjemu še kot Villacco, nikoli pa ne kot Beljak.

Andrej Mohar



Leonhard Stock je bil najboljši Avstrijec.

Slika: Arhiv

Spodbuden začetek

Začetek tekmovanja za svetovni pokal v alpskem smučanju je bil za avstrijske smučarje dosti spodbuden. Tako se je v ženskem super-veleslalomu med petnajsterico, ki prinašajo točke za svetovni pokal uvrstilo kar sedem Avstrijk, od tega pa sta Ulrike Maier in Anita Wachter stopili na zmagovalne stopnice, saj sta zasedli drugo in tretje mesto. Hitrejša od njih je bila samo Carol Merle iz Francije, ki pa ni sodila v ožji krog favoritinj. Ekipno so se Avstrijkam v tem prvem tekmovanju še najbolj približale tekmovalke iz Zvezne republike Nemčije, ki so zasedle tretje in osmo mesto, Avstrijke pa so prevzele vodstvo z 58 točkami.

Dan navrh je ta uspeh žensk hotela ponoviti tudi moška reprezentanca, kar pa ji ni pov-

sem uspelo. Kljub temu pa je razveseljivo, da se je pet tekmovalcev uvrstilo med 3. in 11. mestom, izmed njih pa je bil gotovo najsrečnejši Leonhard Stock, stari in izkušeni tekmovalci, ki je za švicarskim smučarskim „kraljem“ Pirminom Zurbriggom in Francozom Francom Piccardom zasedel odlično tretje mesto. Dobri osmi je bil specialist za smuk Helmut Höflehner, ki je v petek zvečer povzročil hudo prometno nesrečo, v kateri sta bila težko ranjena tiskovni referent ÖDK Gottfried Jakl in njegova žena. Po prvih dveh tekmah vodi v moštvenem seštevku Avstrija s 102 točkama pred Francijo (58), ZRN (54), Švico (44) in Italijo (14). Od Jugoslovanov je presenetil mladi Robert Žan, ki je zasedel 16. mesto.



KAC gladko premagal Feldkirch – Beljak zgubil

Največkratni avstrijski hokejski prvak KAC (slika zgoraj) je v prvenstvu v nedeljo gladko premagal moštvo iz Feldkircha z 9 : 3 in si tako že zagotovil najmanj tretje me-

sto v osnovnem delu prvenstva. Sploh je letošnje prvenstvo vsaj v začetni fazi dosti nezanimivo, saj bo do prave odločitve o naslovu prvaka prišlo šele v zaključnem delu,

ko bodo štiri najboljše uvrščena moštva odigrala interne tekme vsako z vsakim, ki bodo odločale o dokončnih uvrstitvah. Zato je še vse odprto.

VESTI

Nogomet: Ljubljanska Olimpija je za Bežigradom v prvenstvu 2. jugoslovanske zvezne lige premagala Sutjesko s 3:2.

Šah: Po 12. kolu šahovske olimpijade v Solunu vodita tako pri ženskah kot pri moških ekipah Sovjetske zveze. Razvrstitev: moški – 1. SZ 34, 2. Anglija 31, 3. Filipini 29,5, 4. ZDA, Nizozemska, CSSR, Jugoslavija po 29 točk; ženske – 1. SZ 29, 2. Madžarska 28,5, 3. Jugoslavija 23 točk.

Namizni tenis: Na 1. masters-turnirju v Barceloni so slavili Švedi. Zmagal je Erik Lindh pred Jan-Ove-Waldnerjem in Michaelom Appelgrenom. Četrtri je bil Poljak Andrzej Grubba, ki igra za Stockerau.

Smučanje: V ženskem veleslalomu v Les Menuiresu je včeraj zmagala Švicarka Vreni Schneider pred Avstrijkama Anita Wachter in Ulriko Maier. Svetova je bila šesta.

Lettkemann tokrat odličen – zmaga!

Werner Lettkemann, koroški namiznoteniški prvak, ki v koroški ligi igra za Sele, se je očitno ujel in tako v zadnji tekmi Selanov proti moštvu Völkendorf A bistveno prispeval k zmagi svojega moštva. Vse tri tekme je gladko zmagal, ker pa je tudi Ramovš poskrbel za presenečenje, ko je premagal Gietlerja celo s „šuštarjem“, so imeli Selani zagotovljen vsaj remi. Eno zmago pa je prispeval tudi Zdravko Smrtnik, tako da so Selani zasluženost slavili s 6 : 4.

Uspešna je bila tudi druga ekipa Selanov v spodnji ligi, saj je pravzaprav nepričakovano premagala Wolfsberg s 6:4. Najzaslužnejši je bil tokrat Seppi Kocmanek, ki je s tremi točkami zagotovil

zmago, še posebej, ker je Stane Bec tokrat popolnoma odpovedal. Očitno še ni našel pravega loparja, tako da je igral zelo spremenljivo. Dve zmagi si je priboril tudi Mirko Oraže, ki je skupaj z Becom odločil tudi dvojico.

Odlični so selski šolarji: Aleksander Mak, Horsti Olip in Mihi Pavlič so na koroškem prvenstvu osvojili 5. mesto!

Koroška liga

1. Wolfsberg	7 5 2 0 41:18	12
2. Bodendorf	7 5 0 2 32:30	10
3. Sele	7 3 2 2 32:30	8
4. ASC Celovec	7 3 1 3 33:27	7
5. Landskron A	7 3 1 3 30:33	7
6. Völkendorf A	7 2 2 3 32:33	6
7. KAC Celovec	7 2 0 5 22:36	4
8. Völkendorf B	7 1 0 6 24:40	2
9. Kotmara vas	7 0 1 6 13:42	1
10. Landskron B		

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Šahovska naloga št. 49

KASPAROV – VANDER WIEL/Amsterdam 1988

Na diagramu je pozicija, ki je nastala po 25. potezi črnega v omenjeni partiji. Oba nasprotnika sta skoncentrirala svoje figure na daminem krilu. Vendar pa ima Kasparov zaradi odprte d linije in

aktivnega lovskega para prostorsko prednost. Naloga reševalcev je, da poiščejo kombinacijo, s katero je Kasparov zlo-mil odpor nasprotnika.

Rešitev naloge št. 48

Za uspešen napad na črnega kralja je pomemben že prvi šah z damo. 1.Dh5+ ! Kf8 xEdin poteza, na 1...Kh8 sledi mat na osmi vrsti. 2. De5+ ! Kg8 Tudi sedaj ne gre 2...De7 zaradi šaha na osmi vrsti. 3. De8+ Df8 4.Lf7+!! Poanta kombinacije belega, ki se po zaslugi kmeta na f5 zaključuje z matom po izsiljenem 4...Kf7: 5.De6 mat! Poučen primer delovanja dame in lovca.

